

Eschatologie jako krize současné teologie

Knihy | 10.9.2014 @ 12.00

James Orr, působící jako učitel na konci devatenáctého století, upozoroval, že různým oblastem křesťanské doktríny se v různých obdobích církevní historie dostalo různé pozornosti a rozvoje. Takto se církev druhého století vyrovnávala především s apologetikou a se základními myšlenkami křesťanství, ve třetím a čtvrtém století s učením o Bohu, v raném pátém století se vztahem člověka a hříchu, od pátého do sedmého století s osobou Krista, od jedenáctého do šestnáctého století s vykoupením a v šestnáctém století s aplikací tohoto vykoupení (s ospravedlněním atd.). Samozřejmě již před dobou zvýšeného zájmu existovala v té které oblasti doktrinální přesvědčení, ale teprve když se tato oblast ocitla v krizi, teprve pak došlo k přesnějším formulacím. Orr tvrdil, že zvláštním zájmem moderní doby je eschatologie. —Jamese Orra cituje Millard Erickson v knize *Současné možnosti v eschatologii*

Vedle nauky o autoritě a výkladu Písma a nauky o Duchu svatém je eschatologie mým nejoblíbenějším odvětvím systematiky. Jednak proto, že v této zdánlivě okrajové oblasti se často odráží povaha celého věroučného systému a za druhé proto, že právě proto má eschatologie silný potenciál definovat vztah církve a světa. Směr, který zvolíme v této oblasti, je směrem, jímž se bude ubírat naše činnost ve světě.

Proto jsem před dvěma měsíci v knihovně VOŠMT s radostí objevil publikaci *Současné možnosti v eschatologii* (*Contemporary Options in Eschatology*) od profesora Millarda Ericksona. Jejím cílem, jak jej chápe sám autor, je nabídnout studentům přehled směrů v eschatologii, s nimiž se v současnosti nejspíše setkají. Tohoto cíle se autorovi na necelých dvou stech stran podařilo dosáhnout. Velkou chválu zaslouží zdvořilý a férový přístup k jednotlivým směrům. Erickson nechává zaznít nejsilnější argumenty všech popisovaných směrů s takovou péčí, že až do závěru, kde se dobrovolně odhalí jako posttribulační premilenialista, není zcela zřejmé, kterou pozici

vlastně zastává. Patrné je to jednak z měřítek, které autor používá ke zhodnocení jednotlivých směrů (zvláště hodnotí soudržnost biblických argumentů) a za druhé z pozornosti, kterou věnuje diskusi s pretribulacionismem, svým nejbližším sousedem.

Kniha *Současné možnosti v eschatologii* je příjemná učebnice, která podá čtenáři vysvětlení ideových i exegetických problémů. Já jako ten, kdo se stále pohybuje mezi pretribulacionismem a posttribulacionismem, jsem díky autorovi pochopil více než banální nesoulad těchto směrů a začal jsem tíhnout ke druhému zmíněnému, nebo k některé jeho variantě.

Ve vztahu k nadpisu článku, který odráží náladu Ericksonova úvodu, pokládám za zajímavé letmě srovnat *Současné možnosti v eschatologii* s knihou *Dispenzacionalismus* (původně *Dispenzacionalismus dnes*) od Charlese Ryrieho, profesora z DTS, jenž je jedním z hlavních proponentů tohoto směru. Zaměření jeho knihy je podobné, protože se jako dispenzacionalista podrobně zabývá učením o miléniu. Formát je nicméně odlišný, protože cílem jeho knihy je poskytnout čtenářům nikoli přehled ostatních směrů, ale podrobnou argumentaci ve prospěch dispenzacionalismu. Za příkladné pokládám, že i když oba autoři umístili do závěrů svých knih disclaimer s výzvou k jednotě a velkorysému nadhledu nad malými teologickými rozdíly, obsah jejich argumentace svědčí o vědomí kritické důležitosti eschatologie a hlubokých rozdílů mezi jednotlivými ismy vycházejících z odlišného přístupu k Písmu a rozdílných ideových východisek a majících dopad na povahu zvěstování evangelia, přístupu ke světu, atd. atp.

Pro ilustraci položím jednoduchou otázku: Co budu dnes dělat? Spolu s postmilennialistou bych mohl plánovat převzetí politické moci a očekávat masovou christianizaci světa. Nebo bych mohl spolu s amilennialistou opatrnicky problematizovat výklad téměř všech klíčových eschatologických pasáží. Dost možná však budu spolu s pretribulacionistou očekávat iminentní (bezprostředně blízký) příchod Páně. To se jeví jako správné a biblické, já osobně však nechci zapomenout přizvat k tomu očekávání posttribulacionistu, s nímž se mohu modlit za ochranu před nadcházejícím Velkým soužením. Jsem tedy **iminentní posttribulacionista**? Zřejmě ano.

Mé poznámky z četby obou knih si můžete prohlédnout či stáhnout:

- [Dispenzacionalismus \(Ryrie\), HTML](#)
- [Dispenzacionalismus \(Ryrie\), TXT](#)
- [Dispenzacionalismus \(Ryrie\), PDF](#)
- [Současné možnosti v eschatologii \(Erickson\), HTML](#)
- [Současné možnosti v eschatologii \(Erickson\), TXT](#)
- [Současné možnosti v eschatologii \(Erickson\), PDF](#)

Pro pokračování studia eschatologie doporučuji následující:

- Článek [Eschatologie: základní přehled](#) (Apologet.cz)
- Kurz [THE2033 Eschatologie](#) (bakalářské distanční studium na Global University, **lze studovat pouze jeden kurz samostatně**)

- Úvod do milenialismu (můj starší článek na toto téma, méně přesný, stručný)
-

<http://selah.diet/knihy/eschatologie-jako-krize-soucasne-teologie/>